

FYLKESMANNEN I TROMS

Justis- og sosialavdelingen

Helse- og omsorgsdepartementet
Vedlegg 1
S.nr. 200404471 - 13

Saksbehandler
Nils Aadnesen

Telefon
77 64 20 64

Vår dato
15.06.2004
Deres dato
28.05.2004

Vår ref. (bes oppgitt ved svar) Ark. 321
2004/826 - 0
Deres ref.
200400666/LiT

Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Tilsyn og kontroll med private institusjoner for rusmiddelbrukere

Vi viser til departementets brev av 28.05.04, mottatt her den 15.06.04. Fylkesmannen vil med dette be om at brevet presiseres nærmere.

Etter rusreformen skal Fylkesmannen fortsatt ha tilsynsansvar for private rusinstitusjoner som ikke er omfattet av reformen. Vi hadde antatt at slikt tilsyn skulle føres etter reglene i kapittel 3 i forskriften til lov om sosiale tjenester (inspeksjonstilsyn).

I Deres brev av 28.05.04 legges det imidlertid opp til to ulike ordninger, avhengig av hvorvidt den aktuelle institusjon "benyttes av kommunen" eller ikke. Private rusmiddelinstitusjoner som "kommunen benytter som en del av sitt tjenestetilbud", vil være omfattet av internkontrollplikten og Fylkesmannen skal drive systemrevisjon. Private rusinstitusjoner som "ikke benyttes av kommunen" skal Fylkesmannen drive tilsyn med etter forskrift til lov om sosiale tjenester kapittel 3 (inspeksjonstilsyn).

Vi kan ikke se at departementet gir en nærmere definisjon av hva som skal legges til grunn for hvorvidt kommunen "benytter seg av" institusjonen som en del av sitt tjenestetilbud. Det vises imidlertid til at det kan dreie seg om at kommunen "garanterer for utgiftene til behandlingsopphold" eller at kommunen "inngår avtale om å disponere plasser".

I Troms fylke har det - før rusreformen - vært uaktuelt at enkelte private rusinstitusjoner aldri ble brukt av kommunene. Vi vil imidlertid anta at dette kan bli en følge av rusreformen for enkelte institusjoner, sett i sammenheng med at kommunene i så fall må betale for slike opphold, mens kommunen ikke lenger skal betale vederlag for opphold på institusjoner som er blitt en del av spesialisthelsetjenesten.

Den konkrete situasjon etter rusreformen vil kunne være at en privat rusinstitusjon benyttes av flere kommuner. Flere kommuner "garanterer for utgiftene til behandlingsopphold" i enkeltsaker, uten at kommunene nødvendigvis "inngår avtale om å disponere plasser". En kan for så vidt også se for seg at flere kommuner "inngår avtale om å disponere plasser" med samme institusjon.

Spørsmålet blir da hvorvidt en kommune, eksempelvis ved å garantere for utgifter i en enkelt sak, må sørge for at det blir ført internkontroll. Spørsmålet blir videre hvordan dette skal håndteres når flere kommuner er inne med garantier og/eller avtaler. Blir da hver kommune ansvarlig for at det føres internkontroll i samme institusjon?

Vi oppfatter departementet dit hen at Fylkesmannen (i forhold til private rusmiddelinstusjoner som kommunen benytter) skal drive systemrevisjon. Denne plikten er imidlertid, jf. lov om lov om sosiale tjenester § 2-6 første ledd, knyttet til *kommunens* virksomhet etter kapitlene 6 og 7, og vi vil derfor anta at det er *kommunen* som vil måtte rette opp avvik og håndtere merknader etter Fylkesmannens systemrevisjon. Dette vil bli ytterligere komplisert så fremt det er flere kommuner som benytter seg av tilbudet.

Vi ber departementet redegjøre nærmere for hvordan dette skal oppfattes og håndteres av Fylkesmannen som tilsynsmyndighet.

Med hilsen

Jan-Peder Andreassen e.f.
Avdelingsdirektør

Ole Ramberg
fagsjef

*Kopi: Landets fylkesmenn
Statens Helsetilsyn
Sosial- og helsedirektoratet*